

տիւ հանգուցելոյն . դադարիւն շուրջը բոլորէր են երկուսն դըպրոցաց սանուհի իւրեանց հոգաբարձուաց և ուսուցչաց հետ . դամբանական խօսքեր է արժ . Յուսիկ վարդապետ և ճառեր կարդացուէր են աշակերտաց և աշակերտուհեաց կողմանէ : Այս բարի և առաքինի աղջկանց նախանձելի օրինակին հետեւելու հրաւէր կը կարգամբ ամենայն ձեռնհաս աղջկանց : Այսպիսի դործեր են , որ զմարդիկ կ'փառաւորեն ի կենդանութեան , և կանոնադրուեն յետ վախճանի իւրեանց :

— Ախպոյսայի մէջ քահանայ մը ստիպուել է իւր տունը փոխել , տեսնելով որ պատուհանաց ապակիք կ'կոտորին աներեւոյթ ձեռք . սակայն երկրորդ տան պատուհանը եւս ազատ չեն մընացեր : Սորա վրայ տեղւոյն ստիկանութիւնը քննութիւն բանալով , քահանային սպասուհիէն իմացուել է թէ ինքն է կոտորողը . քաղաքին երկու պատկառելի ալիքով քահանայից կաշառատութեամբ . ոտսիկանութիւնը միանգամայն արձանագրել է , թէ այդ երկու ձեր քահանայը դարձեալ նոյն սպասուհւոյ ձեռք ուղեր են թունաւորել իւրեանց այդ պաշտօնակիցը : Տփղիսի Մեղուին հետ , որում հաղորդեալ է սոյն ծանր անցքն , կ'իմաստարար որ ամբաստանեալ քահանայից վրայ չհաստատուի այսպիսի սքրագործութիւն մը :

— Վաղարշապատի մէջ խընճոյքի և հարստեաց ժամանակ 69 բուպի հանգանակուել է ի նպաստ Միացեալ ընկերութեանց Պօլոյ : Մեք բազմիցս գիտեցինք , թէ Թուրքիոյ մէջ սոսնախմբութեանց և այլ հանգիսից ժամանակ՝ որոց համար բազում տուներ մեծամեծ գումարներ կ'ըսայլեն , պարտ է յիշել մեր թշուառ ազգին բազմակարօտ վիճակն , և այդ գումարներէն գոնէ մէկ մասն հանել կարեւոր հաստատութեանց ու ձեռնարկութեանց համար : Սակայն բնաւ լսելի չեղաւ : Ահաւասիկ Վաղարշապատի եղեցիկ օրինակ մը կ'հանդիսանայ , և Միացեալ ընկերութեանց հետ մեր եւս չնորհակալութիւն կ'ամուսնանայ միմիկ հանգանակողաց :

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Օրական կարեւորագոյն լրոց մին է՝ Բուսնիոյ կարողութիւն իշխանին «Թագաւոր» տիտղոսն առնուն , Պուրբէշէն հեռագիրը ծա-

նուցին երկու օր յառաջ թէ , Բուսնիոյ ազգային ժողովն որոշել է այս տիտղոսը տալ կարողութիւն , և թէ նա ալ ընդունել է : Հաւանական կ'համարուի , թէ եւրոպական մեծ տէրութեանց ամենքն ալ պիտի ընդունին և վաւերացունեն զայս , բայց ի միւս կողմէն , որ կ'կասկածի թերեւ թէ Սերպիա և Գարատաղ եւս հետեւող զանաւորով Բուսնիոյ , թագ դէսն իրենց իշխանաց դըլուխները . ոմանք մինչեւ իսկ կը դիտեն , թէ Աւստրիա այս պատճառաւ նոր խնդիր մ'ալ երեւան պիտի հանէ : Ի՞նչ և ինչ . Բուսնիոյ երկիրն այժմ ուրախութեան մէջ է . ամեն կողմ դրօշակներ պարզուել և բարեմարտութիւններ եղեր են : Պուրբէշի մէջ թագաւորական պալատան առջեւ ի ցոյցս հրճուանաց մեծ բազմութիւն համախմբուել ինքն լով՝ նորաստեղծ թագաւորն ու թագուհին պատշգամբ ելեր են առ ի գոհունակութիւն :

Հելլենական խնդրոյն նկատմամբ իրերս նորագոյն լուր կըրնամք նշանակել , թէ Բ. Դրան վերջնադրոյն առաջարկութեանց համար կառավարութեանց ոմանց կողմանէ պատասխան եկեր է մայրաքաղաքիս դեսպանաց , այս պատճառաւ կ'երակէ օրը դեսպանը ժողովուել խորհրդակցել են դերմանական դեսպանատան մէջ : Ստամբուլ դրեր է , թէ Բ. Դրան առաջարկութիւնը անընդունելի դատուած են տէրութիւններէն . իսկ Վաղըթ ընդհակառակն կ'ծանուցանէ թէ այդ առաջարկութիւնը ինչպէս դեսպանաց նոյնպէս կառավարութեանց վրայ լաւ ազդեցութիւն ըրած են . եւ կ'ըսէ թէ խնդիրն խաղաղութեամբ կարգադրուելու վիճակի հասած է , և մինչեւ 3-4 շաբաթէն կ'վերջանայ բոլորովին :

Ինչպէս կանխաւ կ'ծանուցանէին հեռագիրը , կ'երակէ օրը ի Բեդրասպուրկ Ռուսիոյ վախճանեալ Չարին յուղարկաւորութեան վսեմ ու տիտղոս հանգէսը կատարուեցաւ : Ժողովուրդն ամեն տեղ անէծքներ կարգացրել է ըսպանչին համար : Ըստ առաջարկութեան կոմս Լօրիս Մէլիքօֆի եկեղեցի մը պիտի կառուցուի Չարին սպանուած տեղը : Այժմ ամեն մարդ անհամբեր կ'սպասէ իմանալ , թէ նոր կայսրը ի՞նչ ընթացք պիտի բռնէ ի մասին ներքին ու արտաքին աշխարհավարութեան : Կըսուի , թէ նորին վեհապետութեան հրամանաւ որոշել է նախարարաց ժողովը գլխաւոր նահանգաց ժողովրդոց

կողմանէ երեսփոխաններ կոչել ի Բեդրասպուրկ Ռուսիոյ համար սահմանադրութիւն մը ծրագրելու պաշտօնով : Կըսուի նաեւ , թէ Չարը սրտէր է՝ ըստ ոմանց 10) ին 60 և ըստ այլոց 70 դեղչել իւր հօրը ազատած միլիոնաւոր դերեւոյ վճարած կալուածական վարձքը , որով խեղճերն տարեկան 9 միլիոն ռուպլի բեռէ մը կազատին , և որով անստարակոյս Ալեկսանդր Գ. մեծապէս յինքն կ'գրաւէ հասարակաց սէրն ու համակրանքը՝ որք անխախտ կապէն իշխանական գահոյն առաւել քան զամենայն ստուար բանակա : Իսկ արտաքին քաղաքականութեան գալով՝ անգաղար լուր կըտրուի ռուսական մայրաքաղաքէն , թէ Չարը հաստատապէս որոշած է խաղաղութեամբ վարուիլ եւրոպական մեծ տէրութեանց հետ , և թէ արդէն ապահովութիւններ տուած է Գերմանիոյ և Անգլիոյ :

— Օսմանիյէ առաջին պատուանշան տրուեցաւ օգոստ. Սուլթանին Եալէրը - Էքրէմ Գիւլատ փաշայի :

— Օգոստ. Սուլթանն հրամայել է , որ Այսուրի և Ատանայի նահանգաց եկամուտն քաղաքային (միւլքիյէ) պաշտօնակալաց ամսականաց յատկանայ , և այսպէս ամսէ ամիս անխախտ վճարուին ամսականը :

— Ասիոյ անգղիական հիւպատոս Պ. Վիլլըն և Պ. Թրօթթըր՝ որ մայրաքաղաքս կը գտնուէին , կ'պատրաստուին մեկնիլ առաջին իզմիր և երկրորդը Կարին՝ Տրապիզոնի ճոնաւարհաւ :

— Ելեւմտից պաշտօնատուներ նկատելով որ դատաւաց մէջ տեղ տեղ տասանորդ տուրքէ ամբարեալ արմատաց քանակութիւնը ամբարաց պաշտօնակալաց կողմանէ ժողովրդեան տրուած ընկալագրոց մէջ նշանակեալ չափէն պակաս կ'գտնուի , և հետեւաբար դարձեալ կ'ուղուի ժողովուրդէն , գաւառները շրջաբերական գրկերէ՝ որ տասանորդը վճարողք եթէ կարգալ չգիտեն , իրենց տրուած ընկալագրերը կարգալ գիտցողներու ցուցնեն , և եթէ պակաս նշանակուած տեսնեն՝ իսկոյն տեղական կառավարութեան իմացուեն : Չայս պէտք է գիտնան կարգալ չգիտցող մերայինք . . . :

— Ճէրիտէի - Հալապիս իմացել է , թէ կառավարութեան պաշտօնատուները հրաման զըրկուել է , որ 96 ի դեկտ. յունվ. և փետր. ամսականը կարգալ դրուին հէլլէներ տալով :

— Պրուսայի դատաւական լը-

րագիրը կ'ըլէ , թէ Պայքըսիւրի կառավարին պաշտօնակալ եղաւ պաշտօնին մէջ անհոգ գտնուելուն և տրոց հաւաքման համար անվոյթ գտնուելուն պատճառաւ :

— Վաղըթ ի լրոց կ'ծանուցանէ , որ Բ. Դրան ծանուցուել է Եղիպտոսի իշխանութեան թէ , երբ պատերազմ բացուի՝ Եղիպտոսէն զօրք պիտի ուղղուի :

— Կրետէի իրէթըն յոյն լրագիրն տեղական կառավարութեան դէմ գրելուն պատճառաւ կուսակալն հրամայել է որ կառավարութեան վճարելի ծանուցմանը չտրուին յիշեալ լրագրին : Ասոր վրայ , լրագրապետը դատ բացել է կառավարութեան դէմ , ծանուցմանց համար արդէն պայմանագիր ունենալն առարկելով , և դատը շահեր և ծանուցմանը վերստին իրեն տրուելու վճիռ առեր է :

Օլտէնպուրկի դիւղացիք սովորութիւն ունին եղեր՝ ամեն տարի Պիլմարդ իշխանի ծննդեան տարեդարձի օրը 101 թարմ հաւկիթ ընծայ գրկել : Այս տարի , փոխանակ հաւկիթի , ոտանաւոր գրուած մը գրկել են հետեւեալ իմաստով . — «Այլ եւս չեմք կըրնար հաւկիթ գրկել . հաւերը չեն ածեր այժմ , նոր տուրքէ մը վախնալով :»

— Գորէնհալի ժամադրոճներէն մէկն նոր ժամացոյց մը հնարել է , որ առանց լարելու պէտք ունենալու՝ շարունակ կրանի եղեր :

— Բեդրասպուրկի անցքն Գերմանիոյ կայսեր վրայ մեծ ազդեցութիւն ըրած լինելով , ըստ հըրահանգի բժշկաց՝ Վիլհելմապատ պիտի երթայ օգափոխութեան համար , և երկար ժամանակ մնայ :

— Ռուսիոյ վախճանեալ Չարին ամուսին Տրօկորովը իշխանուհին , Չարին մահուանէն երկու ժամ յետոյ , իւր որդիքն առնելով՝ աճապարանօք Վիլհելմապատցեր , և տնտի եւս՝ առանց բընաւ դադար առնելու իտալիա անցել է , ուր պիտի բնակի եղեր :

— Ռուսիոյ նոր կայսեր ինքնագիր նամակներն՝ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ կայսերաց և Անգլիոյ թագուհւոյն տանելու պաշտօն տրուել է Սուվարօֆ իշխանին :

— Աթէնքի մէջ տեսակ մը հիւանդութիւն ճարակած լինելով , և կարծուելով թէ սրիւ տորը այս հիւանդութենէն չըրուելու համար կարեւոր դեղ մ'է , մեծ ու պզտիկ սկսեր են սխտոր ուտել անգաղար՝ առանց հոտէն քաշուելու :

